

כאן חכמים טפי מבעלמא לגזור אף גזרה לגזרה, אבל למאי דס"ל לאביי דלעולם בשר עוף בחלב מדרבנן, ועכ"ז גזרו בו, אין צריך לפרש בטעם הגזרה שהוא אטו העלאה באילפס רותח, אלא הטעם הוא דגזרינן העלאה אטו אכילה, אע"ג דאכילה גופא רק מדרבנן, כיון דצונן בצונן הוא. [וע"ש בתוס' קד. ד"ה ומנא, שכתבו בקושית הגמ' שם, דבכמה מקומות אמר דלא גזרינן גזרה לגזרה, ויש מקומות דגזרינן גזירה לגזירה וכו'. ע"ש. ואף שכתבו כן בקושיא, ויתכן ולפי התירוץ הכא לא הוי גזרה לגזרה, מ"מ חזינן בדבריהם דפעמים שגוזרים גזרה לגזרה]. והרשב"א (שם) כתב, דהכא חדא גזרה היא, דאי הא לא קיימא הא. והיינו, שאם נתיר לו להעלות על השלחן בשר וגבינה צוננים ביחד, חיישי' שמא יעלה בשר וגבינה באילפס רותח, ומתוך כך יבוא לידי בישול בב"ת דאורייתא. ומצינו כן בכמה מקומות בתלמוד. וגדולה מזו אמרו על פתן, שגזרו משום שמנן, ושמנן משום יינן, ועל יינן משום בנותיהן. ולאו גזירה לגזירה הן, אלא חדא היא, דאי הא לא קיימא הא. ע"כ. וכ"כ המאירי שם, וז"ל: שהרי בכל התלמוד אנו אומרים היא גופא גזרה וכו', אלא שכך פירושו, מנא תימרא שהדברים הקרובים זה לזה כ"כ לא נגזור גזרה לגזרה, שהרי גזרו בשמנן משום פתן, ופתן משום יינן, מפני שהיא גזרה קרובה וכעין חדא גזרה. ע"כ. וכ"ה בלבוש

אוצר החכמה (עטרת זהב).

אוצר החכמה

והנה רש"י במשנה פירש, דחיישינן דילמא אתי למיכלינהו כי הדדי דקא נגעי ובלעי מהדדי. וכנראה כוונתו למה שאמרו בסוף הסוגיא, דגזרינן שמא יעלה בשר בהמה באילפס רותח, וממילא כיון שהוא רותח יש לחוש שיגעו אחד בשני ובלעי מהדדי. ובספר בדי השלחן פירש, דלאו דוקא בלעי מהדדי, אלא שיגעו אחד מהשני וידבק מהשומן של הבשר בגבינה. ומה שהקילו בשלחן שסודר עליו את התבשיל, ולא חששו שמא יגעו אחד בשני ובלעי מהדדי, כבר פירש רש"י שם, דלא חשו לזה אלא בשלחן שאוכל עליו "דאידי דממשמשי ביה ידא אתי לאתנוחי זה על גב זה". והיינו דבשלחן שסודר עליו את התבשיל ליכא כל כך משמוש ידיים ואין חוששין שיניחו מאחד על חבירו.

ולפ"ז אתי שפיר מה שהמשנה התחילה בחלב, וסיימה בגבינה [כל הבשר אסור לבשל בחלב וכו', ואסור להעלות עם הגבינה על וכו'], וכבר עמד ע"ז הרש"ש בהגהותיו שם, ותירץ, דהחשש שמא יגעו וכו'. והיינו, דמאחר ולרש"י החשש הוא שמא יגעו זה בזה, והרי בחלב הדרך הוא להניחו בקנקן וממילא ליכא לחששא זו, לכן סיימה המשנה [לענין העלאת בשר וגבינה על שלחן אחד] בגבינה. ורק לענין בישול בב"ת נקטה המשנה לשון חלב. וכיו"ב כתב בערוה"ש (אות ו') שדרכם היה לאכול צלי, והבשר יבש, ולכן אם יונחו יחד יבלעו זה מזה כשהם חמים. אבל חלב שהוא משקה הא איכא כלי דמפסיק. וע"ש עוד. ועוד אפשר לומר שהדרך לבשל בחלב ולא בגבינה, ולגבי אכילה אוכלים גבינה.

ואמנם כל זה לשיטת רש"י, אבל הר"ן שם לא כתב שיש לחוש שיגעו אחד בשני, אלא החשש הוא שמא יאכלו משניהם. ולכן בשלחן שסודר עליו התבשיל